

ceptje! Jó, praktikus és hatásos bizonyára. De engedjük magát a jelentést szólni.

Nagyméltóságú miniszter ur! Vonatközzel excellenciának mult évi rendeletére és hivatkozva gr. Zichy Jenő országgyűlési képviselő és orsz. iparegyesületi elnök urhoz intézett megkeresésére, bátorkodunk az első foku ipariskolák szervezése körül eddig kifejtett munkálkodásunkról a mult év végén már beterjesztett jelentésünk kiegészítéseként a következőkben számot adni.

Mindenekelőtt bátrak vagyunk megjegyezni, hogy szem előtt tartván azon körülményt, mely szerint azon városoknak, melyekben a tárgyalások sikerre vezettek, az államsegély kiutalványozása elodáztatlanul vált, másfelől pedig azt, hogy ezen iskolák szervezésére vonatkozó általános elvek, s a viszonyok minden egyes városban ugyanazok, szükségesnek véltük egy általános jelentést készíteni, mely mellé mély tisztelettel ide zárunk egy kimutatást, mely rövid indoklás kíséretében az általunk javaslatba hozott államsegélyre vonatkozó, kérvén Exzellenziát, hogy legyen kegyes javaslatunkat jóváhagyni, s az államsegélyt kegyesen kiutalványozni.

Itt felsoroljuk a 42 várost, melyekben tárgyalunk és melyekben kettőnek kivételével a tanítás vagy megkezdett, vagy legközelebb meg fog kezdeni és egy kimutatást adunk, melyben egyenként a felállított ipariskolák állami segélyezésének a szükség által indokolt mérvét hozzuk javaslatba.

És most engedje meg excellenciát, hogy az első foku ipariskolák szervezési munkálata alatt szerzett tapasztalatainkról — melyek csak eddigi meggyőződésünket erősítették meg — szólhassunk s ezen nagyfotosságu közgazdasági kérdéssel bővebben foglalkozhassunk.

Az első foku ipariskolák szervezésének kiáltó szükségét csak akkor látja az ember igazán, ha megismerkedik azokkal, kiket ott képezni kell, s ha tudja az ember, hogy az iparosság 75%-ka honnan ujenezozza tanonezait.

A kézműipar súlyedése, a kézműiparosnak napról napra érezhetőbb elszegényedése, a legkiválóbb iparosokat arra bírják, hogy saját gyermekeiket, kiket iskoláztatnak, nem akarván egy bizonytalan jövőnek kitenni, a mesterségre nem adják.

Egy másik része az iparosoknak, mely még nem vesztette hitét és remélni tud, tanítja gyermekét az iparra, az igaz, de az is igaz, hogy ha a fiu csak kissé életre való s az apának félig-meddig módjában van, az illetők a tanonezések után azonnal utra kelnek, — keresük: hova mentek? Bécsbe, Grácba, s tovább. Ha azt hiszi valaki, hogy ezek visszajönnek, igen csalódik. Visszajön talán 2-3%, kiknek tűzhelyük, egy-két pántlika földjük vagy egy kis szőlőjük van, de a többi kint marad. És miért? Egyszerűen azért, mivel a jó munkást ott jobban fizetik. Fizethetik is, mivel a kereslet nagyobb, mert a bécsi ember büszke bécsi cikket viselni, a bécsi ember támogatja kézműiparosát s védi minden uton módon, míg nálunk mindezek iránt hiányzik az érzék.

A szegény iparos pedig — s ez a legnagyobb része — tanonezát kóborló árak közül, vagy napszámosok, zsel-lérek családjaiból veszi, kik minden népnevelési törvény daczára sem nyertek tanítást, tehát sem írni, sem olvasni nem tudnak.

Ilyen creaturák zsonganak az előszobában s ha az olvasónak tetszik, egészíthet oda még külömbeket is, nem esik az igazság rovására. Hanem ennyiből is látszik, milyen colossalis feladat nehezedik a szerkesztőre.

S ezek a diszpódnok ime fülebbben lesik az ajtónyílást, mint diákok a pénzese levelet. Sok és sürgős a mondanivalójuk s majd leütik egymást lábukról, hogy melyik nyerjen hamarabb audientát.

Az ajtón belül pedig ernyedetlen türelemmel törli verejtékes homlokát . . . a szerkesztő ur, a már bemutatott de teljes számúvá soha se lehető celebritások ura, istene sőt némelyiknek pénzügyminisztere is.

Élettörténetet nincsen az arczára mázolja s ha ott volna, se vagyunk Lavater, hogy leolvashatnók, — de hiszen egyet-mást ugy is elbeszél mérgében egy-egy megudvarolt és ott hagyott kisasszony. Így például tudja mindenki, hogy a szerkesztő ur szülőt nem ismerte senki, még maga a fiu se. Mikor volt kit, nem volt képes, mikor meg az lett, már nem volt kit ismerni. Lett belőle olyan „árva fiu“ mint a Vörösmartyé. Tizenöt évnyi idő-ről hiányoznak a krónika lapjai. Tizenhat éves korában már szedő lett és pedig se nem vám-, se nem adó-, se nem jegy-, hanem betű-szedő. Irigylendő foglalkozás! Mindennap végig nézni egy panorámát, melyben a ráma is, a képek is valamennyien feketék, az egészet a szemnek jósága világítja s a fizetés épen ezeknek romlása; — bégyömöszölni millió meg milliószor a Guttenberg találmányát az érclemezek között; olvasni tudni, gömbölyű, kerek, széles, apró, hosszukás, dült és egyenes írást egyaránt. Pár év múlva gépész-nyomász lett belőle. Tudjuk, hogy ez már sokkal fainabb branche. Nincs már semmi vesződsége az a-val meg a b-vel, elvégzi azt a lenézett „fiu“ s a gép, ő csak gubernator. Alig lett egy pár évvel a haja dúsabb, a nyaka husabb, a lelke busabb és lón reporter. Nyargalásban versenytársa Arabellának meg a Kincsemnek. Kezdett már irdogálni, a „Hirharangot“ tele rakta famosusabbnál pikánsabb hírekkel. Elég nagy volt arra, hogy szeresse a skandalumokat, ő maga is szívesen vett részt ilyenekben, kivált ha közel volt az ajtó kilincséhez.

A Józsefnapi vásárkor künn ögylgett a sátrak kö-

Ezen része a kis iparosnak nem is azért veszi fel a tanonezot, hogy abból ő önmagánál külömb iparost neveljen, hanem azért, hogy ezen ingyencselédnek physikai erejét első sorban háztartásánál használja ki.

Régen a tanonezok felszabadításakor a czéhmaster előtt ki kellett állani a próbát, ekkor megkapta vándorkönyvét s ipariskola helyett vándorolni ment.

Olyan legényt, ki nem próbált a világban, kinek vándorkönyve nem volt kielégítő, csak a legszelejtesebb mester vett fel, s olyanból, ki mesterségét alaposan nem értette, mester ugyan sohasem lett.

Pedig akkor a gyári ipar, a szabad ipar, a szabad kereskedelem nem voltak a kézműipart, sőt védtek azt maguk a körülmények.

Meg akarunk győződve lenni a felől, hogy excellenciát, midőn mi a multa visszapillantunk, nem teszi fel rólunk azt, hogy mi a régi czéhrendszert óhajtánók vissza, ha mindjárt a nagy német birodalom egyes államai az „innungokat“ vissza is állították; de igenis felhoztuk azért, hogy alább előadandó nézeteinknek indokolása annál behatóbb legyen.

Midőn tehát a kézműiparosok tanonezai és segéd-munkásai az elméleti ismereteket majdnem teljesen nélkülözik, s midőn a kisiparot ma lényegesen több műveltséget, több szakismeretet követelünk, de követel a fejlődő kor, akkor a tanonezok iskoláztatása felfogásunk szerint hazai iparfejlesztésünk egyik sarkalatos pontját képezi.

Érzik ezt ma az iparosok minden rétegében, hiszen senki sem tudja, senki sem érzi jobban az iparosnak sanyaru erkölcsi és anyagi helyzetét, mint épen az iparos maga, noha ép ily mérvben, sőt még jobban érezheti maga az állam is, mert ha körültekint ma valaki hazánk azon városaiban, melyekben hajdan az iparososztály anyagilag rendezett állapotban élt, s összehasonlítja az akkori és mai adóképeségét azon osztálynak, megdöbbenve kell látnia az elszegényedést; mi nem csak azért szomorú, mert egy, az állam éltető erét képező osztály áll így, hanem azért, mert az e hazában iparral foglalkozó nép legnagyobb részét igazi magyar, ki e földhöz hűn ragaszkodott. Mit ér a magyar állameszmének, ha mindjárt a magyar iparos adóképtelenségét pótolni lehet is egyébbel, s a mérleg nem súlyed anyagilag, ha ennek ellenében egy egészséges osztály földönfutó lesz s jobb hazát kénytelen keresni.

És, mivel érzik maguk az iparosok azt, hogy tanonezai kiképzése elodáztatlan égető kérdéssé vált, nem csak nem vonakodnak az ez irányban megindított mozgalomban részt venni, hanem szívesen járulnak hozzá — némi kivétellel — az anyagi áldozathoz is.

Ámde, midőn az iparososztály bár legsajátabb érdekében kész elismerni az áldozatok legvégső határáig, megkívánja, hogy érdekei védve legyenek.

Tagadhatatlan az, hogy sokan vannak a kisiparosok között, kiknek követelése meghaladja a jogosultság határát, de épen úgy tagadhatatlan az is, hogy azon fejletlenségnek megszüntetése, melyet az 1872. VIII. t.-ezik az iparosok között teremtett, ezeknek a legjogosabb követelését képezi.

Nem tartozik e tiszteletteljes jelentés keretébe annak fejtegetése, hogy daczára annak, hogy az 1872. évi ipartörvény tarthatatlansága általánosan ismert dolog volt már régen, az mégis a mai napig nem vétett revízió

alá, de igenis, úgy excellenciát, mint az ügy iránti tiszteletünk, valamint őszinte hazafiai kötelességérzetünk parancsolja, hogy az említett ipartörvény azon részére reflektáljunk, mely szorosán összefügg az elsőfoku ipariskolák szervezésével.

Megszüntettétven a czéhrendszer, levették a bilincsek, melyek a szabad fejlődést, egyéni szabadságot és a jeles tehetségek felemelkedését egyaránt gátolták, minden átmeneti intézkedés nélkül a szabad társulás mondatott ki.

Megszüntettétven a vándorkönyvszer, melyet a modern szabad államban fenntartani nem lehet, elrendeltetett, hogy az iparos tanonezát iskoláztatni tartozik.

Megszüntek a czéhmasterok, a czéhkommissariusok s alkottatt helyettök az első foku iparhatóság; — szóval kimondatt az iparszabadság.

Elvben az igaz szép dolog, s egy szabad államban, melyben olesó kamatláb, kellő pénzforgalom, magas kulturai viszonyok a felszínen lebegnek, illő dolog is.

De nálunk az iparszabadság iparszabadosággá fajult s dul, ront, mint fergeteg a legszebb vetés között. Ugyanis a szabad társulási eszme hazánkban az iparosok között ép oly idegen valami, mint az önszegélyezés eszmeje, s innen van az, hogy addig, míg az iparososztály épen elégedetlensége folytán a politikai szabadságnak nemcsak netovábbját, de lehetetlenségét is követeli, az iparfejlesztése tehát önértékében saját érdeke ellen kész magát alávetni „Lassale“ rendszerének. A társulatokba tehát a rendszerető iparosok beléptek. De csakhamar észrevették, hogy a kontárok, szabadiparosok, azaz a tőke embereivel szemben a törvény számukra semmi előnyt sem biztosított, sőt ellenkezőleg az elsőfoku iparhatóság előtt a vásár-, a tanonez-, a segédmunkás, — szóval mindennel és mindenivel szemben — épen a törvény természeténél fogva — ők a vesztes felek és nem marad más hátra, mint a társulati díjakat fizetni.

Ebből a következtet, hogy a társulatokba lépett iparosok száma ma 40%-al alászállott. Hogy a társulaton kívül álló iparost senki sem ellenőrzi, tanonezaiakkal senki sem törődik, ezeket semminemű áldozatra reá birni nem lehet, szóval, ez egy fejelemel tömeg, mely hovatovább többet követel, hovatovább kevesebb kötelességérvézzel bír.

Az ipartörvény elrendeli, hogy az iparos tartozik tanonezát az iskolába járni, de az ismétlő vasárnapi iskolán kívül, hova az iparos tanonezoknak talán 75% része betereteltett, hogy vasárnaponként két órai ilyen-amolyan előadást hallgasson — ipariskola 1872. óta nincs, és az sines kimondva törvényben, hogy ki alkossa meg ezeket, s ki tartsa fenn.

Excellenciát intézkedett mult évben, rendeletileg interpretálván a törvényt az iparosok javára, s ime mégis mily nehézségekbe ütközik csak az első foku ipariskolák szervezése is.

A czéhmaster és czéhkommissarius előtt a legcsöknyösebb iparos is meghajolt, mert büntető joggal bírtak. Most elértük azt, hogy egy tekintélyes magyar városban a városkapitányt, mint az iparhatóság végrehajtó közegét az ipartörvény 87. §-ára figyelmeztettük, mely a büntetésekről szól, s erre válaszul azon eshetőség tartatott szemünk elé, mely a legközelebbi választásoknál bekövetkezhetik.

rit, meg a gyereknőpet s szépségösen rátoppant reményei non plus ultrá-jának első létrafokára. Faint accompli-nak tekintette jövődöbeli nagyságát, a mi őt nehéz esztendőnek eliramlása után be is következett, legyurván a szerkesztőt, maga lépven helyére.

Az volt a feladata, hogy kiállítson minden nap reggelire és uzsonnára egy-egy tal gyümölcsöt az előzetők számára, legyen benne mindeféle honi és külföldi fajból, hogy kielégítse a különböző gourmandok ízlését. Szerencsére volt esze hozzá, hogy válogatni tudjon s hogy a kiválasztottakat, ha kell, meghámozza. E mellett ezerszer bejárt carrefour volt neki széles e hazá. Tapintatos vezetésével megnyerte az embereket abonenseknek, — munkaképes és munkabíró szerkesztő, gondos apa, jó férj volt, hogy a madame még azt is elszenvedé, ha egyik másik ballerina kegymosolylyal tüntette ki férje-urát, hiszen az voltaképen nem is a férjnek, hanem a szerkesztőnek szólt. No meg aztán a feleség tudja méltányolni azt, hogy a férj minden áldott napon kimpadra huzolja saját magát; épen ezért szerette s a gyermekeket is megtanította erre.

Jól is esett elkinzott szívének az ilyes beczezzetés, ha a munkától kifáradtan az egyszerű, csöndes boldogság hajlokában keresett asyllumot.

Mert hát szüksége is volt nyugalomra, hiszen az ő élete nagyon zajos: Figaro itt, Figaro ott, — estély, gyűlés, táncvizigalom, zenei vagy szini előadás, árverés, tárgyalás, keresztelő, menyegző, disznó- és halotti tor, az ő nélküle egy is meg nem történhetett. Az Orbán lelke kis Miska volt hozzá képest.

Látnivaló méltán kereshetett szórakozást, pihenőt övéi körében, hol elbeszélgeti a legujabb híreket, meg-megleli a feleségét, megtánczoltatja tőrdén a kis Palkót, Juliskát s a többieket. Olyan kellemes estvéket töltöttek. Mikor aztán álmosokat pislantottak, szépen, nyugodalmal jó éjszakát kívánva lepihentek. Nyugodt lelkiismerettel, lankadtan hajtja fejét ő is nyugalomra és mikor a legzebbeket álmodja, csöngötnék az ajtón, az éjeli sürgönyöket hozza a fiu.

S azért másnap mégis törhetetlen buzgalommal lát munkájához. — Ordót mellőre a szerkesztőnek!

ügy iránti
szegretünk
zón részére
foku iparis-

ettek a bi-
badságot és
tolták, min-
sulás mon-

et a modern
etett, hogy

issariusok s
— szóval

államban,
magas kul-
g is.

osszággá fa-
és között.

az iparosok
lyezés esz-

parososztály
abadságnak

követeli, az
ellen kész

ársulatokba
thamar ész-

azaz a tőke
mi előny

iparhatóság
szóval min-

örvény ter-
marad más

lépett ipar-
rsulaton ki-

ikkal senki
bírnai nem

ely hovatol-
őtelességér-

tartozik ta-
asárnapo is-

en-amilyan
hines, és az

meg ezeket,

rendeletileg
s ime mégis

iparisiskolák

a legesőkö-
ggal bírtak.

ar városban
ajtó közegét

ly a büntet-

artatott szel-

ál bekövet-

pant remé-
it accompli-

it nehéz esz-

legyurván a

ten nap reg-

az előfizetők

lőldi fajból,

ését. Szeren-

s hogy a

lett ezerszer

intatos veze-

k. — munka-

jó férj volt,

egyik másik

at, hiszen az

ztónek szolt.

zt, hogy a

saját magát;

anitotta erre.

beczégetés.

des boldog-

hiszen az ő

estély, gyü-

arveres, tár-

otti tor, az ő

Orbán lelke

st, pihenőt

íreket, meg-

kis Palkót,

ket töltöttek.

nyugodalmas

kiismorettel

nikor a leg-

éjeli sürgő-

galommal lát

tek!

Az ipartörvény elrendeli, hogy a tanonczfelvételi szerződések az iparhatóság vagy társulati elnök előtt kötettsenek, de jó lélekkel mondhatjuk, hogy 1000 tanoncz között 10-et alig találunk, kinek mesterével szerződése volna.

A segéd munkás pedig jön-megy munkakönyv és bizonyítvány nélkül, szabadsága nagyobb mint a munkaadóé, kötelezettsége semmi.

Mi tudjuk jól, hogy a viszonyok e nyílt jellemzése könnyen reánk süti a retrograd lépés iránti vágy gyanuját, azonban ez nem tartóztat vissza bennünket legkevésbé sem kijelenteni: hogy az ipartörvény revíziója s annak észszerű módosítása az iparfejlesztés érdekeinek sértése nélkül tovább el nem odázható.

A kötelező társulás, a tanonczok gyakorlati és elméleti képesítése; a tanonczok iskoláztatásának és az erre szervezendő iskolák fenntartási költségeinek szabatos megjelölése; a segéd munkásokra vonatkozó szigorubb és szabatosabb intézkedések, az első foku iparhatóságoknak észszerű reformja: ezek azok, miket a törvény revíziójánál figyelmen kívül hagyni nem lehet.

És mi mély tisztelettel kérjük exzellenziádat, legyen kegyes hazai iparunk és egy derék hazafias osztály érdekében oda hatni, hogy mindez, mit itt előadni bátorokodunk, behatóan figyelemre méltassék.

Mulasztást követnénk el, ha nem reflektálnánk egyzersmind az iparkamarai intézményre is. Hosszu évek teltek el azóta, mióta ezen intézményt kereskedők és iparosok fenntartják. S ha összehasonlítjuk az összeget, melyet ezen intézmény felemésztett, sehogy sem találjuk meg a kiadás és haszon közötti egyensúlyt. Távol áll tőlünk a kamarák működésének részletes bírálatába bocsátkozni, de azt hisszük, hogy nem találkozik egy kamara sem, mely ne érezné, hogy ezen intézmény lényeges átalakulásra szorult, ha ugyan az iparosok érdekeit védelmezni, előmozdítani akarja.

Egész tisztelettel emlékezünk meg arról, hogy pár év óta egyes iparkamrák is igyekeznek az iparos oktatást előmozdítani; de a mint ezt elismerjük az egyesekről, nem állíthatjuk az egészről. És ez úgy fog maradni mindaddig, míg a törvény szorosan körül nem írja azon arányt, melylyel a kereskedelmi és iparkamara, a területén levő iparisiskolát támogatni tartozik.

Elmondottuk ezekben mély tisztelettel, nyíltan és őszintén mindazt, mi az iparos oktatást gátolja, sőt mi, részben a kézműipar fejlesztését, mondhatnók megmentését akadályozza.

Tettük ezt a gyakorlati tapasztalatok nyomán ép oly jó szándékkal, mint a mily odaadással igyekezünk exzellenziád nemes intenczióinak és hazánk közgazdasági érdekeinek szolgálni.

Exzellenziád engedje reménylenünk, hogy ezt ép oly jó indulattal lesz kegyes fogadni, mint a mily őszinte köteleességérzet bennünket vezérel.

S végre mély tisztelettel jegyezzük meg itt, hogy azon leszünk, miszerint ez év szeptember haváig, tehát az új iskolai év beálltával legalább a népesebb városokban, az első foku iparisiskolák szervezeti munkálata elkészüljön. A törvényhozástól és az állami segélyforrásoktól fog azután függni, hogy a tervezetek tényekké válnak.

Mély tisztelettel maradtunk nagyméltóságú miniszter urnak Budapesten, 1883. márcz. 26-án aláíratos szolgál.

Gr. Zichy Jenő, Jágocsi **Péterffy József,**
orsz. gyűlési képviselő és az orsz. iparegyesület elnöke. miniszteri bizos.

— Megyei erdőszők. Földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter úr meggyőnk törvényhatósági bizottságának lapunkban is közölt azon határozatára, hogy osztassák fel a megye két erdősi kerületre, állíttassék fel két megyei állomás, melyeket a megyei bizottság választás után töltsön be, — folyó hó 12-én, 8682. szám alatt küldötte le a m. közg. bizottsághoz e tekintetbeni határozatát, melynek főbb pontozatai következők.

Miniszter úr ómlta a községi és volt urbéres közbirtokosági erdők törvényszerű kezelésének biztosítása végett két erdőtiszi állomás szervezését s az állomások székhelyeit u. m. Nagy-Enyed és Gyula-Fehérvár városokat, jóváhagyó tudomásul vette és megengedte, hogy a nagyenyedi ép úgy mint a gyulafehérvári erdőtiszi kerülethez beosztandó valamennyi község és volt urbéres közbirtokosság egy-egy közös erdőtiszt tartására egyesüljön.

Jóváhagyó tudomásul vette továbbá az erdőtiszi bizottságnak azon javaslatát is, hogy az erdőtiszték számára megállapított illetmények az illető erdőbirtokosoktól előre hajtassanak be és az elkésett behajtott pénzüsszegek a megyeház pénztárába helyeztessenek el s az erdőtiszték rendszeresített illetményei a megyei pénztárból fiztessenek.

Nem fogadta azonban el az erdőtiszi bizottság azon javaslatát, hogy az erdőtiszték megyei tisztviselőik legyenek s mint ilyenek a törvényhatósági bizottság által választassanak meg, mivel az 1879-ik évi XXXI. t. czikk 21. §-a határozottan intézkedik az iránt, hogy az erdőtisztéket az illető erdőbirtokosok nevezzék ki.

Ezen rendelet mikénti foganatosítása iránt a m. bizottság lesz hivata intézkedni, mint a mely bizottság hozta és terjesztette fel „elvi határozatát.” — Arra azonban kíváncsiak vagyunk, hogy minő módozat szerint

fogják az érdekelt községek pl. az erdőszők választását eszközölni. — Hogy a megyei bizottság véleménye nem egyezik meg a törvényvel, az igaz, — azt tudtuk; — de hogy a gyakorlatiassággal s a jobb adminisztrációval e vélemény tökéletesen összhangzó: azt minden gyakorlati emberkénytelen beismerni.

Értesítés

az erdélyi gazdák hatodik vándorgyűléséről és az avval összekötendő tárlat- és cselédjuttalmazásról.

Az erdélyi gazdák hatodik vándorgyűlése folyó 1883-ik évi október hó 13, 14 és 15 napjain lesz Nagy-Enyeden megtartva, melyre a haza minden gyakorló gazdáját, mint általában a gazdaságnak minden barátját tisztelettel meghívjuk.

Ezzel a vándorgyűléssel tárlat és cselédjuttalmazás lesz összekötve.

A vándorgyűlésen ugyan mindenki jelen lehet, de tanácskozásokban és kiküldetéseknél csak az vehet részt, ki folyó évi szeptember hó 15-étől kezdve a kiküldött intéző bizottság pénztárnokától (Nagy-Enyedre dr. Winkler Albert urnak ezimezve) két oszt. értékű forintért „tagsági igazolványt“ vált, mely tagsággal a fenti jogokon kívül még a következő előnyök vannak összekötve u. m.:

1. Ezen igazolvány előmutatása mellett a vándorgyűlés tagjai az első erdélyi vasuton és a magyar államvasutak keleti vonalain árkedvezményen utazni, mely annak idején a részletes gyűlési programmal együtt fog közzététetni.

2. a vándorgyűlés tagjai a terjedelmes részletes jegyzőkönyvet és netán más a gyűlés- és tárlatra vonatkozó nyomtatványt díjtalanul és bérmentve nyerik.

3. az igazolvány előmutatása mellett a tagok a tárlatot díjtalanul látogathatják.

4. igazolványt váltott tagok a városi polgárok szives ajánlata folytán szállással fognak ellátatni.

A gyűlés részletes napirendje a tárgyalandó kérdésekkel együtt négy héttel megelőzőleg lesz közzé téve.

A tárlat a magyar haza összes területére terjed ki és négy osztályra oszlik: állat-, termény-, gazdasági eszközök s gépek és házi ipar-kiállításra.

A kiállításra szánt állatoknak legkésőbb október hó 13-án reggeli 6 órára helyt kell lenniük. A meghatározott időn túl érkező állatok a versenyből kizáratnak.

A termény-, gép- és házi ipar kiállításra szánt tárgyak október hó 1-ére az intéző bizottságnak Nagy-Enyedre ezimezve bejelentendők és legkésőbb október hó 10-én este 6 óráig beküldendők, később érkező küldemények a versenyből kizáratnak.

A cseléd-juttalmazásra 100 forint lévén az államsegélyből kifizetve, ennek részletes pályázati feltételeit az intéző bizottság tüzi ki. Juttalmat csak alsó-fehérmegyei illetőségű cseléd nyerhet.

Részletes tervezet.

Első nap, szombat október 13-ika 1883.

Délelőtt 9 órakor a vándorgyűlés megnyitása, bíráló bizottságok, valamint az intéző bizottság által kifizetett birtokok és szőlőtelepek meglátogatására kiküldendő bizottságok megválasztása.

Délelőt 10 órakor az állat- és termény-tárlat megnyitása, az állatok megbírálása.

Délután 3 órakor az állat-tárlati jutalmak kihirdetése és kiosztása.

Délután 4 órakor a vándorgyűlés folytatása, a kifizetett kérdések tárgyalása.

Második nap, vasárnap október 14-ike.

A látogató és bíráló bizottságok kirándulása és működése.

Harmadik nap, hétfő október 15-ike.

Délelőtt 9 órakor a vándorgyűlés folytatása, bizottsági jelentések bevétele a kifizetett kérdések tárgyalásának befejezése, ülés bezárta.

Déli 1 órakor cseléd és tárlati jutalmak kihirdetése és kiosztása.

A kiállítás.

Állat-tárlat. I. osztály: Szarvasmarha.

A. Erdélyi magyar-fajta.

1. Tenyészbika 3 évesen tul, jutalmak: 1 állami arany érem, 5 drb. és 3 drb. 10 frankos arany. 2. Bika 2—3 éves, jutalmak: 1 állami arany érem, 3 drb. és 2 drb. 10 frankos arany. 3. Bika 1—2 éves, jutalmak: 1 állami ezüst érem, 2 drb. és 1 drb. 10 frankos arany. 4. Fejős tehén borjuval vagy a nélkül, jutalmak: 1 állami arany érem, 4 drb. és 2 drb. 10 frankos arany. 5. Űsző 2—3 éves, jutalmak: 1 állami ezüst érem, 2 drb. és 1 drb. 10 frankos arany.

B. Idegen fajták és keresztezések.

1. Bikák, jutalmak: 1 állami ezüst érem, 3 drb. és 2 drb. 10 frankos arany. 2. Tehenek és Űszők, jutalmak: 1 állami ezüst érem, 2 drb. és 1 drb. 10 frankos arany.

II-ik osztály: Juh.

Kiállítandó legalább 5 drb, közte 1 kossal. 1. Hazai fajta, jutalmak: 1 állami ezüst érem, 2 drb. és 1 drb.

10 frankos arany. 2. Idegen fajták és keresztezések, jutalmak: 1 drb. 10 frankos arany és 3 ezüst forint.

III. osztály: Sertés.

Kiállítandó legalább 3 drb. közte 1 kanna. 1. Hazai fajta, jutalmak: 1 állami arany érem, 3 drb. és 2 drb. 10 frankos arany. 2. Idegen fajták és keresztezések, jutalmak: 1 állami bronz érem és 1 drb. 10 frankos arany.

(Vége köv.)

A hét története.

Majláth György, a gázásos vezéteri ország-bíró tetemei márcz. 30-án Budapesten, Ó Felsége képviselőjének, József főherczegnek s az ország legfőbb méltóságainak, valamint a magyar társadalom minden rétegének mély részvéte mellett, Simor bíbornok-primas által beszenteltettek. — s ugyancsak a főméltóságok legnagyobb része által gyalog az osztrák államvasut pályaudvaráig a legnagyobb ünnepélyességek között kikísértettek: a család jószágára, Zavarra, Pozsonymegyébe szállítottak, hol 10.000 főnyi népesség részvéte mellett letétettek örök — fájdalom, oly korai — nyugalomra. A főrendiház Cziráky János tárnokmester, a képviselőház Pechy Tamás házelnök vezetése alatt küldöttéleg vettek részt a temetésen. Rudolf koronaörökös, az uralkodó ház legtöbb tagja, a főnemesség, a főpapság, a Lajthán-tuli birodalmi gyűlés elnöke, a bíróságok, törvényhatóságok, városok képviselői táviratilag, részint adressekben fejezték ki részvétüket. A főrendiház egyzersmind gázviselést határozott tagjaira nézve. — A rendőrség a legnagyobb megfigyeltéseket teszi gyilkosai megkerítése végett. Berecz huszáron kívül, ki elzárattott, Spanga Pál, utóbbi időben foglalkozás nélküli szolga van legerősebben terhelve a gyilkosság gyanujával, de a legszorosabb utánjárás mellett sem volt még eddig feltalálható, ámbár 1000 frt jutalom van kifizetve annak, ki őt az ügyesség kezébe szolgáltatja. Ki van kutatva multja, tettei, isme. ősei, szállásai, de ő maga, az mindenütt van, mindenütt látják — és sehol sincs. — Nem kis elfajulásra mutat ily egyént tudva rejtegetni, pedig oly nagymérvű kutatás mellett; esakis ezinkostársai összetartása mellett lehetséges, hogy oly sokáig szabadon lehet.

De fordítsuk el szemünket a gázás e szörnyű tárgyától; viduljon fel lelkünk, szívünk a magyar társadalom lelkes óhajlásának oly fényes eredményű megvalósulásán: a bukovinai magyarok bejövételén. Már több gyűlt be a czébra 40.000 forintnál s még mindig gyűl. Kell is, mert sokan vannak künn véreink közül, kiknek betelepítésével új és virágzó községek fognak keletkezni a magyar alföldön. Sohajtva gondolunk az erdélyrészi kincstári uradalmakra, melyeket — mint pl. a krakkói — olesó pénzen de nem magyar kézbe juttattak. Minő alkalmas helyek lettek volna ily czélú letelepítésre. Hunyadmegye gazdag vasérc telepeire mily rajokat bocsátott volna ki pl. Toroczkó s a székelység. Az bizonyos, hogy a magyar államnak jövőre az ily körülményeket is inkább figyelembe kellene venni. — Március 31-én hagyta el az első transport beköltöző magyar Hadikfalvát. 800 lélek jött Odescalchy herczeg vezetése alatt, óriási éljenzésbe törve ki, midőn ápril 1-én reggel Homonna felé megpillantották a haza határát. Ilyen vendéglátás sem volt több Magyarországon! Satoralja-Ujhely, Tokaj, Nyiregyháza, Debreczen, Szolnok, Szeged, Szentes városokból tizezerenként özönlött fogadásra a nép s az új hazafiakat gazdagon vendégelék meg. Ezt követte a második s a harmadik transport — és most: 2000 magyarral több van Magyarországon. — A gazdák, kiknek még eladó jószáguk, marhájuk van, e hó második felében jönnek szekereken. — A „csángó-magyar telepítési“ bizottság pedig, mely a szép kezdetet tovább folytatni van hivatva, megerősített alapszabályait kihirdetve, nem sokára szintén megkezdí működését. — Áldás munkájára!

A legmegragadóbb és méltán emlékezetes pillanat az volt, midőn f. hó 5-én Nagy-Györgyfalvára, az új telekre véreink megérkeztek. Torontálmegyében Vizkeleti szolgabíró, Páncsova város nevében Krisztián Antal polgármester fogadták meleg beszéddel. Utánuk Nagy György kormánybiztos nemzeti zászlót ragadva felállt a föltés magaslatára s kezét kinyujtva mutatá az „igéret földét“ s így szolt:

„Szeretett testvéreim! Azon földön álltok, melyet elneveztetek igéret földének. Mit ígér nektek e föld? Ígér nyugalmat, boldogságot, biztos otthont! De nektek is kell ez alkalommal igéretet tennetek: igéretetek meg is földnek, hogy szorgalommal fogjátok művelni, gondozni, mert csakis azon esetben lesz e föld reátok nézve igéret földje, ha ti is hiven teljesítitek fogadásotokat. És higgyétek meg, hogy ezen földnek legszebb ékessége arcotok verejtékének gyöngye leend. Tegyétek szívetekre kezeteket itt, Isten szabad ege alatt, a mesterkéletlen természet ólén s tegyetek ünnepélyes esküt, hogy hű alattvalói lesztek a trónnak és szerető fiai a hazának! Emeljétek kezeteket az égre és esküdjétek! Esküdjétek, hogy engedelmeskedni fogtok a felsőbbésgnek, tisztelgetben tartjátok a törvényeket, testvéri szeretettel fogtok viseltetni a körültek lakó polgártársaitokhoz, kik nem mindnyájan beszélnek ugyan

magyarul, de hazánkiai: láthajátok a szives fogadtatásból, hogy irántatok rokonszenvvel viseltetek; látjátok, mennyire megtisztelt a vármegye, melynek kezébe juttok, hogy érdemes szolgabíráját küldötte ide; mennyire megemebélt Páncsova városa, hogy bár nem tartoztok hozzá, nagyon tisztelt polgármestere kijött testvéri jobbot nyújtani felétek. Nem tudom, lesz-e ez életben még egyszer alkalmam hozzátok így szólni, ily ünnepélyes órában bizonyára soha sem lesz. Vessétek azért szívetekbe, hogy ha ezen földhöz hűtlenek lennétek; a hazához, édes anyatokhoz lennétek hűtlenek, ki nem csak hajlékot, hanem kenyeret is ad nektek; — és azt sem érdemelnétek meg akkor, hogy e föld porladozó esontjaitokat magába fogadja! Ismétéljétek tehát a szent esküt s tartsátok meg híven, hagyományként hagyjátok nemzedékről nemzedékre, legyetek boldogok!

E beszéd hatása leírhatatlan volt. — Zokogás tört ki egyesek ajakán, a szemek villogtak, majd a könyvek zápora eredt meg belőlük. Csoboth csángó megragadja a zászlót, izmos kézzel felemeli az égre, a csángók alá gyülekeznek. Csoboth rövid szavakban visszhangoztatja Nagy György szavait: ígér hűséget, törvények tisztelését, esküszik és „Esküdjétek” mond társainak s a jövevény nép a megindulástól vonagló, lelkesedéstől reszkető ajakkal kiáltozza az égre: „Esküszünk! esküszünk!” Az érzékenyülés kitörései következtek ezután. Egymásra borultak az emberek és sirtak mint gyermekek. — Azután vendégség volt.

Hétezer lélek számára van fedélről gondoskodva. — Fogyasztó egyesület alakították, mely első féléből szerzi be az élelmet. Munkára szerszámot ingyen kapnak. — Hét-főn munkába állanak.

A hét elején, április 2-án kezd meg az országgyűlés is működését a husvétii szünet után. A középiskolai törvényjavaslat részletes tárgyalása fogor szőnyegen. Legnagyobb discussiót eddig a görögnyelv kötelező tanításának kérdése képezte, melyet a „gyakorlati élet” férfiai anynyiban mellőzni kívántak, hogy csak mint „nem kötelezett” tantárgy véssék fel a gymnasium 7. és 8. osztályába. — Mórész Pál tevé a mellőző indítványt, de ezt a képviselőház nagy többséggel elvetette.

Felhívás.

Alsó-Fehérmegye politikai és társadalmi közléte történelmének e század első felére vonatkozó adatait ohajtánám összegyűjteni, hogy a mult emlékei ne merüljenek teljes feledékenységbe. Még élnek, hála Istennek, sokan azon jelesek közül, kik részt vettek a mult fényes küzdelmeiben. Vannak, kik szájhagyományként őrizék meg megyénk nevesebb egyéneinek tetteit, tudják életrajzát, és számos adattal bírnak több fontos körülményről. Az insurrectió, a fekete bankó devalvatiója, az 1817-ki nagy éhség, a magyar színészet, a lengyel forradalom hatása, Széchenyi felléptének eredményei, a 30-as évek politikai lendülete, a vándor pátrióták fellépte s az általuk megindított mozgalom történelmi adatai, a volt hirneves főispánok, főbírák, alispánok, főjegyzők, szolgabírák s a közelet nevesebb alakjainak életrajza, tettei mind feljegyzésre várnak. A régi vármegye közgyűléseinek ő-egyik könyveit birjuk ugyan, de a határozatok csak bevégezett tényeket mutatnak fel, ennél pedig még több kell a kor hű megismeréséhez.

Mély tisztelettel felkérek mindenkit, kinek megyénk multja iránt érdeke van, sziveskedjenek adataikat összegyűjteni, a szájhagyományokat leírni, okleveleiket, irataikat összeszedni és velem közölni. Kívánatukhoz képest a velem közölt adatokat visszafogadatom, vagy megőrzés végett megyénk levéltárába helyezem. Az egyes érdekes tényeket lapunkban fogom közzé tenni, s majd, ha az adatgyűjtés és rendezés nehéz munkája be lesz végezve, gondoskodva lesz, hogy a letűnt félszázad hű világításban maradjon fenn az utókornak.

Nagy-Enyed, 1883. február hó 17-én.

Török Bertalan,
m. főjegyző.

Nyilatkozat.

Alólirt, mint a „Közérdek”-nek abrudbányai rendes levelezője, minden további félreértések kikerülése végett, kénytelen vagyok nyilatkozatni, hogy a „Közérdek” 12 ik számában a román gyűlésről „Abrudi” aláírással közreadott levelet nem én irtam, s azt mint ilyent nem is fogadhatom el, mert nem tartom a valóságnak megfelelőnek. A mi már e becses lapok 13-ik számában szintén „Abrudi” aláírással kiadott közleményt illeti, azt én irtam és küldtem be, de nem „Abrudi”, hanem „Abrudbányai” név alatt. Hogy ezen levelemből a román gyűlésről irt tudósításom, mely egészen ellenkező a 12. számában e tárgyról irt közleményem, miért mellőztetett, s hogy rendes levelezőim ezim „Abrudival” mért eserejtetett föl, ezt érteni nem tudom, mert én ezen ezimet és aláírást soha sem használtam s ez okból tiltakozom, hogy ez nekem tulajdonitassék.*)

Abrudbányán, 1883. április 3-án.

Molnár Albert.

*) Megengedjük, hogy „Abrudbányai” helyett „Abrudi” szedetett; készséggel kinyilatkoztatjuk azt is, hogy a „Közérdek” 12-ik számában „Abrudi” aláírással megjelent közlemény írója nem Molnár Albert ur; — a mi pedig a kihagyást illeti, erre nézve megjegyezzük, hogy a tárgyalmas gyakran kényszerít azon szerkesztői jog használatára, melynél fogva a beküldött közleményekből ezt meg amant, kevésbé fontosnak látszó részeket, töröljük. Szerk.

VEGYES HIREK.

— **A bukovinai magyarok javára** adakozott: Horváth Ferencz N.-Enyed 2 frt, összes eddigi gyűjtésünk: 225 frt 88 kr. Kérjük a t. közönség további pártolását.

— **Megegyi közgyűlést** hívott össze főispán ő mlga f. hó 25-re. Főbb tárgyai a szbirói járások új beosztása, a tisztviselői állások és fizetések megállapítása, zárszámadások stb. lesz. Az állandó választmány f. hó 16-án fogja ezen tárgyakat előkészíteni.

— **A közigazgatási gyakoronokok és díjak** közül a tek. alispán ur Botár Ferenczet, Benedek Gábort és ij. Ludvig Jánost a központba, Gelei Józsefet a verespataki, Jenei Eleket a balázsfalvi, Ajtai Lajost a m-igeni Kovács Lajost a n.-enyedi járásbíróshoz osztotta be szolgálatára.

— **A n.-enyedi ev. ref. Bethlen-főtanoda theol. dalkara** 1883. április 14-én a városház nagytermében néh. Mihályi Károly tanár emlékére állítandó sírkőre, fele részben saját alapja javára tánczezel egybekötött hangversenyt rendez. Műsor: I. szakasz. 1. „Sajkázó” Schubertől, énekl. a theol. dalkar, zongorán kiséri Lázár Czili kisasszony. — 2. „Tarantelle-presto, Venezia e Napoli” Liszt Ferencztől, zongorán előadja Vincze Dánielné urhölgy. — „Varázs sípból” Mozart-tól. Benedek Árpád ur vezetése alatt énekl. Lázár Czili, Török Zelma, Veress Mari, Finna Giza, Lázár Irén, Vajna Johanka, kisasszonyok és Ferencz Samu, Szilágyi János, Vén Mihály, Bartha Antal, Bartha József, Bodor János urak. — 4. „Hegedű-solo” Beriot-tól, előadja Benedek Árpád ur, zongorán kiséri Török Zelma kisasszony. — 5. „Szavallat”. Előadja Krismanits Vilmosné urhölgy. — 6. „Fővárosi szellem” *-tól, énekl. Török Zelma kisasszony és Benedek Árpád ur, zongorán kiséri Lázár Czili kisasszony. — 7. „Népdalok” Hubertől, énekl. a theol. dalkar. — II. szakasz. 1. „Mohácsi koldus” Nyisznyaitól. Énekl. Bartha Antal ur, zongorán kiséri Benedek Árpád ur. — 2. „Kápolna” Kreutzertől, énekl. a 3. szám alatt megnevezettek. — 3. „Szavallat”. Előadja Nagy Zsigmond ur. — 4. „Népdalok” Csengeritől. Előadják: Kállai Ferencz ur hegedűn, Benedek Árpád ur gordonkán, zongorán kiséri Török Zelma kisasszony. — 5. „Rákóczy-induló” Engesztől, énekl. a theol. dalkar. A hangversenyt tánc követi. Felülírtétek köszönettel fogadtatnak és hírlapilag gyugtáztatnak.

— **Marosba fult férfi hullát** fogott ki. a Czintosi kompezelő bátor neje; ugyanis márczius 28-án reggel, a komp oldalához toltult jégtömeg között említett hidas neje, lábával felfelé állított férfi hullát pillantott meg, azonnal a rendelkezésre álló csónakba szállott, a hullához evezett, annak jobb térdén a lábát egy jókora vastagságu kötéllel kötötte meg, hogy azt a Czintosi felőli parton alkalmasnak kinálkozó ezövekhez kösse. Veres színű a koponyát csak részben szegélyező haj, borotvált arez, hárszöböl álló nyakkendő, foszlányra szakadt, rövid ing és szederjes színű rövid ujjas, kék posztóval szegélyezett hosszú száru csizmákba bujtatott harisnya, székely népviseletre vall, az orr és felső ajk rovatkázott hiányt mutatott. A kifogott hulla mintegy 45—50 éves egyéné lehetett, a helyszíne kiszállott járás orvos Fülöp J. a bőr színe, tenyér és talpkinézéséből állítja, hogy a vízbe fullás 14—20 napok előtt történt.

— **Bámulatos eredményt** mutat fel a szabadkai iskolai takarékpénztár. A szabadkai takarékpénztár és népbank 1881-diki zárszámadásának mérleg és vagyon kimutatásában a „teher” rovat alatt: Iskolai takarékbetétek ezimben 1881-ben 69.591 frt 60 kr.; az idei 1882-diki kimutatásban pedig betét 80.660 frt 11 kr., kamat 1961 frt 8 kr. összesen 1882. végén 82.621 frt 19 kr van kimutatva. Nóha szabadkán már 1875-ben kezdték kezelni az isk. tak. pénztárakat, tehát ez összeg nyolc évi gyűjtés és takarékoság eredménye, mégis alig bízható, hogy ez csupán az iskolás gyermekek megtakarított krajezárajából gyűlt volna össze. Valószínűbb, hogy itt a szülők is igénybe vették ez intézményt. Minden esetre fényes

bizonyítéka ez az iskolai takarékpénztárak üdvös voltának és e csekélynek látszó intézmény nagy hatásának. — Ezen hatás még a fent említett anyagi eredménynél is szebb. Jobb légy apádnál, mondja a példabeszéd és ime okul a szülő gyermeke takarékoságán. Követésre méltó példa!

— **Egy hazai lap jövedelme.** A pesti Lloyd kereskedelmi társulat mult évi zárszámadása szerint a külföldön is igen elterjedt „Pester Lloyd” nevű, német nyelven, de jó magyar szellemben szerkesztett napi lap mult évi tiszta jövedelme 34 ezer forintra ment, melyből 18 ezer forint a szerkesztőség és lapkormányzat jutaléka, 17 ezer pedig a társulat pénztárát illeti. Követésre méltó példa!

— **Hat éves csecsemők.** Egy francia orvos, ki több évig tartózkodott Japánban, magasztalással említi fel az ottani nőket, kik gyenge testalkatuk dacára igen jó anyák s kisdedeiket rendszeren hat évig szoptatják. Azonban a férfiak nem ézik merőben tétlenül ezen egyhangu feglalkozást, hanem ezen turnus második felén tul rákapatják a kicsinyeket a pipázásra, kik ilyen formán némileg kárpótolva levén, ritkábban fordulnak a mamákhoz, s annak idején az elválasztást is igen könnyen türik.

— **Rövid hírek.** Wertheim báró, a tüz- és betörés-mentes pénzszekrények feltalálója, ötszörös milliómos, és Ketten Kenrik magyar zongora művész el-elhaltak. — Amerikai hölgyek kényelmére egy állatorvos a kis ölebek farkinczeit a nyakbőrbe beötja, s ilyen formán azok egész könnyű szerrel, mint egy koffer-fül fölemelhetők séta közben. — Berlinben a „nemzeti színház”, Nizza-ban a pár millió frtba került gyönyörű casinó épület leégett.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY.
TÖRÖK BERTALAN. **SZILÁGYI PÁRKAS.**
KIADÓ-TULAJDONOS: **WOKÁL JÁNOS.**

Sz. 738—1883.
tkvi

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíróshoz, mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik, hogy a kir. kincstárnak 5 frt pénzbüntetés követelés kielégítése végett végrehajtást szenvedő Funtina Máriának a buzás-bocsárdi 38. számú tjkvben A+ 1., 3., 4., 6., 7., 10., 15. és 16. rendszám alatt foglalt fekvősegei 332 frt 67 krban megállított kikiáltási árban Buzás-Bocsárd község előljárási helyiségében 1883. évi június hó 4-én délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladtnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított, óvadékképesnek nyilváníttott értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló a következő határidőben köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni, és pedig az árverés jogerőre jutása után 15 nap alatt felezésben, 45 nap alatt pedig másik felezésben 6% kamattal együtt.

Különbön az árverés megállapított feltételei alólirt telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Buzás-Bocsárd község előljárási helyiségében megtekinthetők.

A kir. járásbíróshoz, mint telekkönyvi hatósághoz.
Nagy-Enyeden, 1883. márczius 13-án.

Szentpáli,
kir. aljbíró.

371. szám.
1883.

Hirdetmény.

A nagym. m. kir. földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium 1883. évi márczius hó 29-én kelt 9347. sz. rendeletével a **nagy-enyedi vinczellér-képezdénél a segéd-tanári lak** felépítését 4116 frt 83 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fenn említett munkálat foganatosításának biztosítása czéljából 1883. évi április hó 19-ik napjának délelőtti 10 órájára az alsófehérmegyei m. kir. építészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fennebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a tárgyalás megkezdésére kitűzött ideig annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem vétetnek.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett kir. építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Nagy-Enyed, 1883. április hó 2-án.

1-2 **Alsófehérmegyei m. k. építészeti hivatal.**